

12. Bahtin, M. M. (2000). To the philosophical basis of humanities. *Avtor i geroj. K filosofskim osnovanijam humanitarnykh nauk (Author and hero. To the philosophical basis of humanities)*. Saint-Petersburg: Azbuka (in Russ.)
13. Gumbrecht, H.-U. (2006). *Production of presence: what meaning cannot convey*. Moscow: Novoe literaturnoe obozrenie (in Russ.)
14. Assman A. (2014). *The long shadow of past. Memorial culture and historical politics*. Moscow: Novoje literaturnoe obozrenie (in Russ.)

SHEVCHUK Dmytro Mykhaylovych,

Doctor of Sciences (Philosophy), Associate Professor, Dean of the Faculty of Humanities,

The National University of Ostroh Academy

e-mail: dmytro.shevchuk@oa.edu.ua

HUMAN SCIENCE AND ITS “POLITICS” IN HORIZON OF MODERNITY

Abstract. Introduction. Article is devoted to the philosophical analysis of actual situation of humanities and the problem of their social role. The political role of humanities lies primarily in promoting the creation of public space. It gives a possibility do develop the human skills which are needed to be an active public agent. **The purpose** of the article deals with the concretization of public role of humanities which can be presented as different politics. **Results.** In the article the following politics are presented: politics of ideal (refers to a certain ideal of liberal education which is based on the liberal arts); politics of meaning and sense (it concerns the recognition of meanings, including those that constitute the social and political worlds); politics of sensuality (it connected with performativity as manner to create and comprehend the social and political worlds; also it can be explained as distribution of sensuality in context of J. Ranciere’s conception of aesthetics as politics); politics of reconfiguration of discourse (it deals with elaboration of rules of communication on social problems); politics of imagination (the influence on structure of social world with using of imagination and fantasy); politics of responsivity (the comprehension of alien subjectivity), politics of memory (the formation of culture of memory). **Originality.** The different “politics” of humanities are presented as specific because they are connected with specific of human sciences’ cognition. We deals not with objectivity that is directed to the explanation of world as closed system, but we have open system of interpersonal interaction. This interpersonal interaction can structure and configure social and political spheres. **Conclusion.** The politics of humanities are not separate each other. They are crosscutting, creating horizon ability to influence the public sphere.

Key words: humanities, human sciences’ cognition, politics, public sphere, politics of memory, discourse, objectivity.

Одержано редакцією 11.06.2015
Прийнято до публікації 17.06.2015

УДК 304:316.324.8](477)

ЗАХАРЧУК Ольга Ігнатівна,

аспірантка кафедри філософії гуманітарних наук

Київського національного університету

імені Тараса Шевченка,

e-mail: Zaharchuk.1991@mail.ru

ПОСТІНДУСТРІАЛЬНИЙ ВИМІР УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті охарактеризовані особливості постіндустріального розвитку та окреслений етап, на якому перебуває сьогодні українське суспільство. Зазначено, що перехід до нового етапу розвитку обумовлений трансформацією системи суспільних відносин. Зміни в економіці і сфері зайнятості спричиняють збільшення частки кваліфікованих працівників. Завдяки інформаційній революції у суспільствах сучасного типу власники на засоби виробництва починають втрачати абсолютний контроль над ними, особливо в інформаційній галузі,

оскільки використовується не так фізична праця, як розумова. Зауважено, що головним ресурсом постіндустріального суспільства є вміння та здібності людини, її інтелектуальний та соціальний потенціал. Постіндустріальне суспільство характеризується досягненням високого рівня продуктивності праці, а також конкурентоспроможності не лише в межах своєї країни, а й на більш глобальному рівні. Підкреслено, що на відміну від розвинених країн, в яких створені сприятливі умови для функціонування творчої, інтелектуальної робочої сили, в Україні спостерігається відсутність здорової конкуренції. Наголошено, що інвестиції в людей стають вигідними, оскільки підвищують якість та результати праці.

Ключові слова: постіндустріальне суспільство, інформація, знання, українське суспільство, українська молодь, людський капітал, конкурентоспроможність, творчість.

Постановка проблеми. У порівнянні з минулими періодами суспільно-історичного поступу, сучасне суспільство досягло високого промислово-виробничого рівня розвитку. Це етап, якому властиві власні нові економічні та світоглядні позиції, разом із тим принципова трансформація життєдіяльності людей. Ми живемо в суспільстві, в якому основні аспекти діяльності зосереджені навколо обробки інформації. Завдяки розвитку інформації в сучасному світі людство рухається до нового етапу розвитку, а саме до постіндустріального суспільства, головними цінностями якого постають інформація та знання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий доробок щодо концептуальної розробки поняття «постіндустріального суспільства» належить американським дослідникам: Д. Беллу, П. Друкеру, Дж. Гелбрейту, М. Кастельсу, Д. Рісмену, Е. Тоффлеру та ін. А також сучасним російським філософам, таким як: А. Ракітов, В. Іноземцев, Г. Артамонов, Н. Гендіна. Тематика постіндустріальної фази суспільного розвитку обговорювалася і серед сучасних українських вчених, зокрема у працях В. Гавловського, В. Цимбалюка, А. Гальчинського, А. Колодюка, Р. Калюжного, А. Чухно тощо.

Мета статті – охарактеризувати особливості постіндустріального розвитку та окреслити, на якому етапі перебуває на сьогодні українське суспільство.

Виклад основного матеріалу. Починаючи з ХХ століття у найбільш розвинених країнах помітна тенденція оновлення змісту праці, що є умовою і характерною рисою економічного розвитку країни – заміщення фізичної праці розумовою. На відміну від індустріального суспільства, де основне співвідношення базувалося на зв'язку «людина – машина», в постіндустріальному суспільстві цю систему змінюють взаємостосунки «людина – людина». Така система направлена на розвиток особистості й на перший план виводить цінність людини та духовне середовище, яке визначатиме прогрес постіндустріального суспільства. Адже головним ресурсом постіндустріального суспільства є вміння та здібності людини, її інтелектуальний та соціальний потенціал. Застосування набутих знань в процесі виробництва створює основне джерело додаткової вартості, роблячи при цьому людину з її працею базовим механізмом постіндустріальної економіки.

Революційні зміни у системі виробництва, які були привнесені бурхливим розвитком постіндустріальної економіки, докорінним чином змінили соціальну структуру «західних» суспільств. Коли раніше панівний клас індустріального суспільства мав монополію на засоби виробництва, завдяки чому і отримував панівне суспільне положення, то з настанням інформаційної революції, він позбавляється цього привілею. На відміну від індустріального суспільства, для якого була характерна класична форма найму та оплати праці, постіндустріальне суспільство визначає збільшення кількості працівників, які виступають співвласниками і розподіляють прибутки, що слугує заохоченням для підвищення їхнього творчого потенціалу та особистого зацікавлення в праці.

Більше того, вважається, що за умов постіндустріальної економіки інститут приватної власності робить людину активно задіяною у систему суспільного виробництва, тобто її становище тут зумовлене тим, наскільки вона самореалізується і наскільки продукти її діяльності чи послуги мають попит, є затребувані іншими членами суспільства. Взаємодія між найманим працівником і капіталістом підмінюється взаємодією між працівниками, які здатні самостійно розвивати власне виробництво і працювати на засадах взаємовигідного партнерства. Така ситуація призводить до гідної матеріальної винагороди, а підвищення матеріального рівня життя постає потенційним стимулом до нової мотиваційної системи, оскільки інтелектуальні здібності людини та її освіченість значною мірою визначають як рівень її доходів, так і соціальний статус.

Отже, перехід до нового етапу розвитку обумовлений трансформацією системи суспільних відносин. Змінюється система інтересів і в сфері праці, і ціннісних орієнтирів в цілому суспільного розвитку. Так, зміни в економіці і сфері зайнятості спричиняють збільшення частки кваліфікованих працівників, зокрема в сфері інтелектуальної праці. На даному етапі суспільного розвитку змінюється і сам характер праці. А саме: праця стає більш індивідуалізованою та має аспект творчості, що передбачає підвищення кваліфікації, безперервне навчання та підвищення мобільності робочої сили: «Нові робочі місця потребують визначеної формальної освіти, а також вміння на практиці застосовувати теоретичні й аналітичні знання. Вони вимагають деякого іншого підходу до роботи та іншого образу мислення. А найголовніше: вони вимагають, щоб у працівника виробилася звичка до постійного навчання і набуття нових знань» [1, с. 365]. Якщо в індустріальному суспільстві основним економічним інститутом поставали заводи та фабрики, то в постіндустріальному суспільстві перше місце займають ті інституції, які спрямовані на виробництво знання. В постіндустріальному суспільстві саме знання стають основою, а освіта – засобом досягнення влади, при цьому дослідники і вчені стають елітою суспільства. Але це не означає, що вчені монолітні і діють як корпоративна група. У практичних політичних ситуаціях вони здатні розходитися ідеологічно та об'єднуватися з різними частинами інших еліт [2, с. 482].

Відтак, постіндустріальне суспільство трансформує структуру суспільних відносин, особливий наголос робить на інтелектуальній діяльності людей, зокрема на діяльності фахівців комп'ютерної техніки, спеціалістів з експлуатації медичного обладнання, менеджерів вищої ланки, задіяних у виробництві послуг та інформації.

Поряд із тим, завдяки інформаційній революції у суспільствах сучасного типу власники на засоби виробництва починають втрачати абсолютний контроль над ними, особливо в інформаційній галузі. Адже використовується не так фізична праця, як розумова: «Становлення нового інформаційного постіндустріального способу виробництва супроводжується змінами як у виробництві, так і в суспільно-виробничих відносинах. Такі зміни виявляються у переході до панування нематеріального виробництва, інтелектуалізації праці та виробництва, зміні класової структури суспільства» [3, с. 5]. Відтак, у постіндустріальному суспільстві змінюються і соціально-трудова відносини, оскільки на ринку праці з'являються працівники інтелектуальної праці. Так як такі працівники володіють і розпоряджаються своїми знаннями як необхідним ресурсом виробництва і виступають як носії унікальних здібностей, вони конкурують між собою в інший спосіб, аніж представники робітничого класу.

Оскільки, перехід суспільства від індустріального до постіндустріального періоду суспільного розвитку в першу чергу пов'язаний зі змінами в економічній системі, то відповідно до цього відбуваються зміни в системі управління підприємством, що вимагає удосконалення технічної бази, та відкриття нових можливостей на ринках, що сприяє загостренню конкуренції. Україна, за даними

оцінювання Індексу конкурентоспроможності посіла 82-ге місце серед 142 країн з індексом конкурентоспроможності 4.0 [4], що необхідно потребує використання інновацій у виробництві, розробки програм, які мали б підтримку на державному рівні та формування сприятливого інформаційного середовища. Виділяють такі основні риси постіндустріального виробництва: а) гуманізація техніки, що полягає у зведенні до мінімуму важкої фізичної та монотонної праці, поширенні праці творчого характеру; б) підвищення науко- та інтелектомісткості виробництва, пріоритет високих технологій; в) мініатюризація техніки, що дозволяє індивідуалізувати та диверсифікувати працю включених у виробництво людей; г) екологізація виробництва, що передбачає комплексне використання сировини, заміну її новими матеріалами, використання маловідходних та безвідходних технологій, запровадження суворих природоохоронних стандартів тощо; д) поєднання локалізації та глобалізації виробництва на основі різного роду (у т. ч. інформаційних) мереж [5, с. 440].

Негативним фактором, що не дозволяє поки що говорити про високий рівень конкурентоспроможності України є перш за все, негативні тенденції у сфері трудової міграції, а саме виїзд з України кваліфікованих працівників промисловості та сільського господарства, спеціалістів у сфері ІТ – економіки, а також науковців. А. Чухно зазначає, що лише 16% господарського комплексу України спроможні працювати в умовах відкритого конкурентного ринку, 28,1% потужностей є безнадійно застарілимб, 55,9% потребують негайної модернізації, що, однак, жодним чином не гарантує виживання на світовому ринку товарів і послуг [6].

Щодо реалій економічного життя в Україні декотрі експерти зауважують, що інтенсифікація участі українських підприємств в міжнародних виробничих ланцюгах не може виступати пріоритетом економічної політики. Адже у такому випадку Україні відводиться роль постачальника продукції з низьким ступенем обробки або виконавця простих складальних операцій. «Виробництво буде зосереджено на окремих низькотехнологічних стадіях, що генерують незначну додаткову вартість, проте потребують високих затрат праці (робоча сила в Україні є привабливою для ТНК саме з огляду на її низьку вартість). Досягнення прогресивних структурних змін в економіці є неможливим. Збільшення обсягів додаткової вартості через технологічне оновлення виробництва та підвищення продуктивності праці можливе у рамках самодостатніх, незалежних галузей промисловості» [7].

Така позиція є вельми слушною, адже відомо, що від ступеня конкурентоспроможності в інноваційній сфері залежить впливовість держави. На сьогоднішній день, головне джерело інновацій, які б сприяли розвитку конкурентоспроможності, тобто науково-дослідницькі установи розташовано в Києві, Харкові, Дніпропетровську, Донецьку, Львові та Одесі (68% організацій, що виконують НДДКР); в Дніпропетровської та Харківській областях сконцентрована п'ята частина підприємств України, що впроваджували у виробництво інновації та випускали вперше в Україні нові види продукції машинобудування [8]. Оскільки інформаційні технології формують нові можливості виробництва, а конкурентоспроможність економіки залежить від міри впровадження нових технологій в галузях промисловості та сільському господарстві. Так, сучасні українські дослідники даного питання виокремлюють такі складові спроможності до інновацій: інтелектуальний рівень і творча, тобто креативна готовність населення, насамперед тих його категорій, що виступають як безпосередній суб'єкт інтелектуальної праці; рівень ресурсного забезпечення інноваційної діяльності в межах держави, регіону, галузі, підприємства; мається на увазі, інформаційна база, матеріально-технічне оснащення, професійна підготовка і кадрова підготовка в інноваційній сфері; фінансування та стимулювання відповідних видів діяльності та інноваційних процесів [9].

Один із представників вітчизняної парадигми А. Чухно відмічає, що перехід до повноцінного постіндустріального суспільства в Україні повинен здійснюватися шляхом науково-технічного прогресу, структурної перебудови матеріального виробництва, зростання продуктивності праці, зменшення обсягів зайнятості, широкого перетікання робочої сили у сферу послуг, всебічного піднесення культурно-технічного та науково-технологічного рівня працівників [6, с. 53].

Справді, в рамках переходу України від індустріальної до постіндустріальної стадії суспільного розвитку відбуваються ті зміни, які були акцентовані провідними розробниками теорії постіндустріального суспільства, а саме: революція в технологічній сфері суспільства, суттєві технологічні зрушення пов'язані із впровадженням наукомістких енергозберігаючих та ресурсозберігаючих технологій. Адже, «першою і найпростішою характеристикою постіндустріального суспільства є те, що більша частина робочої сили вже не зайнята у сільському господарстві й обробній промисловості, а зосереджена у сфері послуг, до якої належать торгівля, фінанси, транспорт, охорона здоров'я, індустрія розваг, а також сфера науки, освіти й управління» [10, с. 18].

На сьогоднішній день спроба входження українського соціуму в загальноєвропейський економічний, політичний та соціальний простір свідчить про наявність в українській молоді відповідного, насамперед творчого ставлення до трудових відносин. На відміну від попереднього покоління, яке знало як «має бути», сучасне покоління має більш ширші погляди, пріоритети і вподобання, серед яких, крім матеріального добробуту, який був центральним орієнтиром з часів формування ринкової цивілізації, на перший план виходять такі духовні орієнтири, як індивідуальний успіх, визнання у суспільстві, професіоналізм у справі, якій присвячуєш життя, конкурентоспроможність. Така орієнтованість українців свідчить про усвідомлення ними необхідності побудови постіндустріального суспільства. Економічні, соціальні, культурні процеси формують у суспільній свідомості людей зразок успішної людини як ідеал, відповідно до цього індивідуальний успіх та життєві досягнення поступово входять до числа найважливіших цінностей сучасної особистості.

Неабияке значення у прагненнях сучасної молоді високого професіоналізму та досягнення успіху у своїй професійній діяльності має імператив суспільного визнання, що безпосередньо пов'язане із розвитком здібностей та можливостей. Таке визнання залежить від багатьох чинників, а саме: від репутації, духовного чи інтелектуального багатства, практичних здібностей, досягнень як в окремому колективі, так і у суспільстві загалом. Визнання особистості в суспільстві за нинішніх умов характеризується не лише усвідомленням людиною необхідності відповідати соціально значущим вимогам, а й наявністю у неї щирого бажання дотримуватися цих вимог.

Наступним орієнтиром сучасної української молоді є професіоналізм, тобто професійне володіння певним фахом, справою, яку обрали. Для багатьох постіндустріальних країн, на що звертає увагу і українська молодь, нині не достатньо задовольнятися лише кількісними характеристиками професійної діяльності. Особливий акцент робиться на якості.

Високий професіоналізм неможливий без розвитку в людини спеціальних здібностей, вироблених в умовах конкретної діяльності, а також відповідних знань і умінь, найважливішою умовою його досягнення обов'язково є могутній розвиток в індивіда загальних здібностей і перетворення загальнолюдських цінностей у його особистісні цінності, що означає моральну вихованість особистості.

Досягнення професіоналізму у справі, якій присвячується життя, пов'язано як з досягненням професійної майстерності, так і з розвитком найважливіших особистісно-

професійних якостей, зокрема з розвитком цілеспрямованості, ініціативності, організованості тощо; неабияку роль відіграють такі індивідуальні особливості характеру як завзятість, наполегливість, послідовність, інтелектуальні здатності, творчий потенціал особистості, її моральні чесноти. Тому становлення справжнього професіонала і його професіоналізму у справі, якій присвячується життя, завжди пов'язано з індивідуально-професійним розвитком.

Як вже зазначалося, однією із важливих причин того, що українська економіка не встигає за постіндустріальним поступом провідних країн є низька конкурентоспроможність. Оскільки людина, яка знає, чого вона хоче і прагне досягти своїх цілей, завжди перебуває у постійному русі, в активності, а отже і перебуває в стані конкурентоспроможності. Міра того, наскільки людина конкурентоспроможна, визначається тим фактором, наскільки вона здатна до боротьби, здатна втілювати свої креативні ідеї в реальність, відображена у тому, наскільки її особистість прагне до поставлених цілей та здатна їх відстоювати. Адже людина завжди певною мірою перебуває в конкурентній боротьбі, усвідомлено чи не усвідомлено.

Конкурентоспроможність особистості можна визначити як можливість індивіда перевищувати конкурентів за певних умов. Зміни сьогодення вимагають від людини вміння пристосовуватися і вливатися в соціальне життя, бути конкурентоспроможним. Для конкурентоспроможної особистості домінуючим є вміння відмовитися від стереотипів, здатність поглянути на проблему з іншого боку, здатність прийняти неочевидне рішення. Конкурентоспроможність молодшої людини – це вміння постійно навчатися, орієнтуватися в світі інформації, ефективно її використовувати, прагнення до саморозвитку.

Висновки. Відповідно до нової значимості людини в постіндустріальному суспільстві першочергову роль відіграє соціальна сфера, яка формує відтворення та розвиток людського потенціалу, а саме – це сфера послуг та відпочинку, а також освіта. Таким чином, соціальні інвестиції в людей стають соціально вигідними, адже підвищують якість та результати праці. Отже, постіндустріальне суспільство характеризується досягненням високого рівня продуктивності праці, а також конкурентоспроможності не лише в межах своєї країни, а й на більш глобальному, інтернаціональному рівні. Якщо в постіндустріальному, інформаційному суспільстві створені сприятливі умови для функціонування творчої, інтелектуальної, робочої сили, то в Україні спостерігається відсутність здорової конкуренції.

Список використаної літератури

1. Друкер, Питер Ф. Энциклопедия менеджмента [Текст]: Весь Питер Друкер в одной книге: лучшие работы по менеджменту, написанные за 60 лет / П. Ф. Друкер; пер. с англ. О. Л. Пелявского; ред. пер. Т. А. Гуреш. – М.: СПб.; К.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 432 с.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: Опыт социального прогнозирования [Текст] / Д. Белл; пер. с англ. / под ред. В. Л. Иноземцева. – Изд. 2-ое, испр. и доп. – М.: Academia, 2004. – 788 с.
3. Чухно А. Сучасна фінансово-економічна криза: природа, шляхи і методи її подолання [Текст] / А. Чухно // Економіка України. – 2010. – № 2. – С. 4-13.
4. The Global Competitiveness Report 2011–2012 [Electronic recourse]. – Way of access: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf
5. Мунтян М. А. Постиндустриальное информационное общество как концепция новой глобальной цивилизации [Текст] / М. А. Мунтян // Безопасность Евразии. – 2001. – № 2. – С. 429-466.
6. Чухно А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та її значення для України [Текст] / А. Чухно // Економіка України. – 2001. – №12. – С. 49-53.
7. Trade and Development Report. United Nations Conference on Trade and Development. – New York, Geneva, 2004. – 161 p.
8. Проблеми конкурентоспроможності економіки в умовах євроінтеграції: регіональні аспекти. В збірнику Національного інституту стратегічних досліджень січень 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/book/Region/03-1>

9. Вовканич С., Копистянські Х., Цапок С. Розбудова інноваційного суспільства у контексті демографічного розвитку України [Текст] / С. Вовканич // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №8. – С. 115-129.
10. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Дениел Белл; [пер. с англ.]. – М.: Academia, 1999. – 956 с.

References

1. Drucker, Peter F. (2004). *Encyclopedia of Management*. In Huresh A. (Ed.). Kyiv: Izdatelskii Dom "Williams" (in Russ.)
2. Bell, D. (2004). *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social forecasting*. In Inozemtsev V. L. (Ed.). Moscow: Akademia (in Russ.)
3. Chukhno, A. (2010). The current financial crisis: nature, ways and means to overcome it. *Ekonomika Ukrainy (Economy of Ukraine)*, 2 (in Ukr.)
4. *The Global Competitiveness Report 2011–2012*. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf
5. Muntyan, M. A. (2001). The post-industrial information society as the concept of a new global civilization. *Bezopasnost Evrazii (Security of Eurasia)*, 2 (in Russ.)
6. Chukhno, A. (2001) Post-industrial economy: theory, practice and its importance for Ukraine. *Ekonomika Ukrainy (Economy of Ukraine)*, 12 (in Ukr.)
7. Trade and Development Report (2004). *United Nations Conference on Trade and Development*. New York, Geneva.
8. The problems of economic competitiveness in terms of European integration: regional aspects (2010). *The collection of the National Institute for Strategic Studies, January 2010*. Retrieved from <http://old.niss.gov.ua/book/Region/03-1> (in Ukr.)
9. Vovkanych, S. Kopystynsky, H., Tsapok, S. (2004). Building of innovative society in the context of demographic development of Ukraine. *Aktualni problemi ekonomiki (Actual problems of economy)*, 8 (in Ukr.)
10. Bell, D. (1999). *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social forecasting*. Moscow: Akademia (in Russ.)

ZAKHARCHUK Olga Ignativna,

Postgraduate student of the Philosophy of Humanities Department, Taras Shevchenko National University of Kyiv,
e-mail: Zaharchuk.1991@mail.ru

POST-INDUSTRIAL DIMENSION OF UKRAINIAN SOCIETY

Abstract. Introduction. Modern society is on the stage, which is characterized by new economic and ideological positions. With the development of information in today's world, humanity is moving to a new stage of development, namely the post-industrial society whose core values is information and knowledge. **Purpose.** Description of industrial society and the definition of stage the development of Ukrainian society today. **Results.** Physical work is changing by mental work in most developed countries since the 20th century. The intellectual potential of human, her skills and ability is the main resource in the post-industrial society. The representatives of intellectual work are appearing in the job market. These workers are the joint owners and separating gains. It is serving as encouragement to enhance of their creativity. This situation leads to a decent financial reward and improving of material living standards and is a potential incentive for new motivational system. The gained knowledge applied in the production process and provided the main source of added value. It makes the human and her work a basic mechanism of post-industrial economy. The negative factor is the trends in labor migration, namely the departure of skilled workers overseas. **Originality.** Attempt of Ukrainian society enter into European economic and political space indicates the presence in Ukrainian youth especially creative approach to labor relations on this day. Ukrainians are oriented to individual success, recognition in society, professionalism, competitive and this shows their awareness in construction of post-industrial society. **Conclusion.** Service industry, recreation and education play a primary role in post-industrial society. Investment in human capital is needed for Ukraine to improve the quality and results of work.

Key words: post-industrial society, information, knowledge, Ukrainian society, Ukrainian youth, human capital, competitiveness, creativity.

Одержано редакцією 08.06.2015
Прийнято до публікації 17.06.2015